

MARCUS ZUERIIUS BOXHORN (LEIDEN)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS [IN HET LEGER | BERGEN-OP-ZOOM]
12 OKTOBER 1641
2890

Antwoord op Huygens' brief van 19 september 1641 (Worp 3, nr. 2863, p. 233).

Samenvatting: Boxhorn dankt Huygens voor diens tussenkomst in enkele zakelijke aangelegenheden. Hij kondigt aan dat een anoniem, lasterlijk geschrift tegen Huygens' *Orgelgebruyck* gaat verschijnen (nl. Calckmans 'Antidotum'), dat hij direkt na het verschijnen zal toezenden.

Over een antwoord door Huygens is niets bekend. Boxhorn schreef opnieuw op 1 april 1642 (Worp 3, nr. 2972, p. 274).

Primaire bronnen: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (enkelvel, 20x33cm, a|b; autograaf).
— *Epistolæ et poëmata* (Boxhorn 1652), pp. 139-140: volledig.

Vroegere uitgave: Worp 3, nr. 2890, p. 244: onvolledig (<Quæ de Hellenistica ... autorem habent>), rest samengevat.

Namen: Jan Janszoon Calckman; Abraham Elsevier; Bonaventura Elsevier; Gisbertus Voetius; Frederik Hendrik.

Titels: 'Antidotum' (Calckman 1641); *Orgelgebruyck*; *Exercitatio de Hellenistis et linguâ hellenicâ* (Schoock 1641);

Glossarium: instrumentum musicum (muziekinstrument).

Transcriptie

¹Illustri viro

Constantino Hugenio, Equiti, Domino in Zuijlichem, Celsissimo Principi Auriaco à Consiliis et Secretis.

²Si pro gemino beneficio, iisdem litteris, gratias tibi nunc agam, virorum nobilissime, recentium potius quam veterum videbor meminisse. Auctoritate enim tuâ, quam summam ³tibi in optimi maximique Principis aulâ excellens virtus tua et ingenium fecit, aurea Deorum munera iterum referre mihi licuit, tam non merenti, Hercule, quam non exspectanti. Et ⁴quidni auctam soceri mei, integerrimi senis, dignitatem eidem debeam imputare? Ita enim sentit ipse, et nos agnoscimus, et eo nomine æternum omnes debitori sumus. Equidem pluribus magnitudinem gratissimi animi in sinum tuum hic effunderem, si post tanta ⁵et pristina tot in me merita novas ⁶gratiarum agendarum formulas quantillæ facundiæ meæ reliquisses.

Itaque, quod pace tuâ fiat, ad alia me converto, et tibi in castris agentis bellum non tantum indictum nuncio, sed jam geri. Enimverò superioribus diebus nonnemo, sine nomine tamen et tribu, typographo Leidensi tradidit dissertationem satis longam, quâ illam elegantissimam tuam de musicis instrumentis in Christianorum Ecclesias admittendis ita est aggressus, ut dubitem an impudentia ejus aut inscitia sit major. Nam utrâque excellere proprium pridem terrigenarum esse non ignoras. Ac proinde, licet hostis | 140 | tuus lectus tibi nondum aut visus sit, victoriam tibi certissimam, huic ⁷autem perpetuam nominis, si quod habet, infamiam audeo polliceri. ⁸Nam nomen quidem dissimulavit. Quod unum prudenter fecisse videri potest. Ubi prodiisse

¹ *Epistolæ*: adres ontbreekt.

² *Epistolæ* <Constantino Hugenio Boxhornius salutem>.

³ *Epistolæ*: <tibi> ontbreekt.

⁴ *Epistolæ*: <qui ni>.

⁵ *Epistolæ*: <ac>.

⁶ *Epistolæ*: <agendarum gratiarum>.

⁷ *Epistolæ*: <aut>.

⁸ *Epistolæ*: <Clam>.

insulsum opus intelligam, exemplar ejus continuò ad te transmittam. Quamvis meritò dubitem, an tali id honore debeam dignari.

Quæ de Hellenistica controversia leges, Voetium, ut fama est, auctorem habent. Vale, vir illustris, et me, qualem fecisti, talem agnosce, totum tuum. Raptim, Lugduni-Batavorum, ⁹MDCXLI, Octobris XII.

Illustri Tuo Nomini dicatissimus
Marcus Zuerius Boxhornius.

Vertaling

Aan de edele heer Constantijn Huygens, ridder, heer van Zuilichem, raad en secretaris van Zijne Hoogheid de prins van Oranje.

Als ik nu met dezelfde brief voor twee gunsten dank zeg, edele heer, lijkt het alsof ik meer aan de nieuwere dan aan de oudere denk. Door uw gezag immers, dat zo groot is door uw voortreffelijke plichtsbetrachting in het hof van de ¹⁰prins, zijn mij opnieuw goddelijke geschenken toegekomen, even onverdiend als onverwacht. En moet ik ook niet de nieuw verworven waardigheid van mijn schoonvader aan u toeschrijven? Zo ziet hij dat zelf, en wij erkennen het, en wij allen zijn u uit zijn naam voor eeuwig verplicht. Ik zou wel uitvoeriger de grootte van mijn dank hier aan u hebben uiteengezet, als u na zovele en ook vroegere weldaden jegens mij nog nieuwe dankbetuigingen in mijn beperkte woordenschat had achtergelaten.

Daarom ga ik, met uw goedvinden, over op een ander onderwerp, en ik kondig u, werkzaam in het leger, een oorlog aan, niet alleen onverklaard, maar ook reeds aan de gang. Enkele dagen geleden heeft ¹¹iemand, anoniem en zonder afzender, aan de Leidse ¹²drukkers een tamelijk lage ¹³verhandeling overhandigd, waarin uw kunstig ¹⁴geschrift over het invoeren van het orgel in de Christelijke kerken zodanig wordt aangevallen, dat ik niet weet of zijn schaamteloosheid het wint van zijn onkunde. Want u weet wel dat het sinds lang eigen is aan de lasteraars om in beide uit te blinken. En daarom, al heeft u [het geschrift van] uw vijand nog niet gelezen of gezien, durf ik u met zekerheid de overwinning te beloven, maar aan hem eeuwige schande over zijn naam, als hij die tenminste heeft. Want hij heeft zijn naam verborgen, wat het enige verstandige lijkt dat hij heeft gedaan. Zodra ik verneem dat dit onsmakelijke werkje wordt verspreid, zal ik u direct een exemplaar toesturen. Ofschoon ik terecht twijfel, of het die eer wel waard is.

Wat u over de Hellenistische controverse ¹⁵leest schijnt, zo gaat het gerucht, door [Gisbertus] Voetius te zijn geschreven. Vaarwel, edele heer, en houdt mij voor geheel de uwe, zoals u altijd heeft gedaan. In haast, Leiden, 12 oktober 1641.

Uw toegewijde
Marius Zuerius Boxhorn.

⁹ *Epistolæ*: <1641, Octobris 12>.

¹⁰ Frederik Hendrik.

¹¹ Jan Janszoon Calckman.

¹² Bonaventura en Abraham Elsevier.

¹³ 'Antidotum.'

¹⁴ *Orgelgebruyck*.

¹⁵ Vermoedelijk gaat het om een geschrift van Martinus Schoock, *Exercitatio de Hellenistis et linguâ Hellenisticâ* (Groningen? 1641?). Ik kon geen exemplaar localiseren, maar wel de tegenschriften van Claudius Salmasius, *De Hellenisticâ commentarius* (Leiden 1641) en *Funus linguæ Hellenisticæ, sive Confutatio Exercitationis de Hellenistis et linguâ Hellenisticâ* (Leiden 1643).